

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Resolutiones disputationum de Jndulge[n]tiarum virtute F. Martini Lvther Avgvstiniani Vittenbergensis

Luther, Martin

[Wittenberg], 1518

VD16 L 5787

Con: XX. Igitur Papa p[ro] remissione[m] plenaria[m] omniu[m]
poena[rum]/ no[n] simpliciter o[...]im intelligit/ sed a seip[s]o
tantu[m]m[od]o/ posita[rum].

urn:nbn:de:hbz:466:1-32315

magis se non laudent & ament deū (quod fieret in inferno) quā
ne patiantur. Et hoc eos sanctissimū: sed anxiosissimū deſer-
derūt, merito iuuat omnis ecclesia, quā p̄t. Maxime quā & deus
vult, illas per ecclesia iuuari. Et hic tandem sit aliquis finis, ita ob-
ſeure & dubie diſputationis, de aniaz p̄enis. Quibus qui p̄t
meliora p̄ferre, non iniurdebo. Modo id faciat, meliorib⁹ ſcri-
pturę au horitaubus nixus; Non fumoſiſhoim opinionib⁹
obnubiatus.

CON: XX.

Igitur Papa p̄ remiſſionē plenariā omnium p̄enaz/
nō ſimpliciter oī:n intelligit/ſed ſe ipſo tantūmō/
poſitaz.

Hęc diſputo, nōndū p̄tinacter aſſero. Rationes meę ſūt,
¶ Prima, ex dictis Concl⁹: v. Q. ſolū Canonica p̄ena re-
mittitur per p̄tatem Clauū, ideo hęc Con; corollariū ē illius;
& illa negata, negatur & iſta.

¶ Secūda, ex ipſo ſtilo Pontificis, quo dicit, De iniūctis p̄-
nitentijs miſericorditer relaxamus. Ergo non iniūctas a ſe vel a
Canonibus non relaxat: Neq; hic curandū puto arbitrarium
commenū quorundā, qui dicunt, Quā Pontifex non addit
hanc clauſulā, de iniūctis p̄nitentijs: tū intelligi oīm ſimpliciter
remiſſionē p̄enaz. Dicerē ego, Et ſi non additur, tamen
ſubintelligitur addi, tanq̄ neceſſaria & de eſſentia ſili clauſula;
aut illi p̄bent aliquo textu, quod dicunt.

¶ Tercia, Ad ſolū venio argumentū, ſed oīm fortiffimū,
& requiro, Quibus nā authoribus, p̄bent etiā alias p̄enas p̄
clauſes tolli, q̄ Canonicas: Et exhibent mihi Antoninū, Petru
de Palude, Ang; de Anco; Capreolū. Deinde, & Angelus ſū-
miſta, ſū Franciſcū Maronis inducit: redēptiones veniarum
eouſ; vehentē: vt meritorias eas p̄nunciare ſit auſus, ſi Ch̄o
placet. Quasi vero illi homines tales ſint actanti: vt quicq; d
ſenſerit, ſtatim neceſſe ſit inter articuloſ fidei numerare. Verū,
illi magis ſunt rephendendi, qui ad ignominia n̄am & inju-
riam illorū aſſerunt p̄ aſſertis: q̄ illi p̄ pio ſuo ſtudio fuerunt
opinati: p̄orſus illud aduerſet illud Apoſtoli fidele moni-
torū. Oī:n p̄bate, qd bonū ē tenere, longe ſtultiores pytha-
goricis. Quippe, cū hij ea tū aſſerent, que Pythagoras dix-
iſſet. Iſti vero etiā ea q̄ illi dubitauerunt. Sed ad originem &
fontē veniamus riulorū iſtorū, i. B. Thomā & Bonauenturā,
Ex hijs cū ſili prim acceperunt, partim de ſuo addiderunt, Hij

itaq; & sancti, & graues plene auctoritate viri / Verū & ipi
magis opinētur q̄ asserant. Deniq; S. Bon: confiteatur esse e
dubios simā, oino q; incertā. Nonne clarū ē: ex ip̄s etiā nihil
posse asseri: Tu vide, si vllū textū: aut scripturā adducāt: Nec
mirū q; ipi nihil asserāt: Cū em̄ hęc res sit fidei quidā articul⁹:
si fuerit determinat⁹, adeo non pertinet ad doctores diffinire.
q; etiā ad solū consiliū v̄l is iudiciū sit suspendēdus: nec sumus
Pontifex quid temere: in ip̄s habeat statuere que sunt fidei. Nisi
soli p̄cones veniā: Illis om̄ia q; libuit licent: Vnicā tñ habet
oēs rationē suę sniē. quā & Panor. li. v. de pe; & re; c. Q; d̄ aut
affert. viddicet hęc. Si indulgentiē solū Canonicas p̄onas. dis
cūtur remittere. hoc ē indulgētiā nimis vilificare: Itaq; ne vis
les sint indulgētię, magis placuit fingere. quod nesciūt cū nul
lū sit periculū anīarū: si indulgētię etiā nihil essent: Nedū viles.
Miserimū vero sit anīarū figmēta & illusiones p̄dicare. etiā si
indulgētię vtilissimę essent: Adeo non habetur ratio salutis
anīarū: sed tantūmō ne non optima videamur. docuisse. plus
laboramus p̄ gloria nr̄i v̄bi; & si non necessarij: q̄ p̄ fide sim
plicis & nobis commisi populi, sola necessaria. Sed an̄ q; ad
B. T. & B. Respondeā. dignum videtur recitare opinio nes de
indulgētijs: ne ego primus aut sol⁹, eas i dubiū vocasse videar.

Glosa sup. c. Quod aut. li. v. de pe; & re; assumens declara
tionē super efficacia & virtute indulgentiarū. Sic incipit. Quid
valeant tales remissiones: verus querela, & adhuc satis dubia.

Alij dicūt q; p̄sunt, q; ad deū, sed non q; ad Eccliam. Quā
si q; sine mortali decedat n̄ dū pacta p̄nia: mius sentiet p̄onas
purgatoriū: iuxta modū remissiois sibi factę, Ecclia tñ viuētī:
non p̄pter hoc relaxat satisfactio nē. Hęc opinio damnatur a
Panor: ibidē, & placet eius dānatio.

Alij dicunt q; p̄sunt, q; ad p̄niam hic iniūctā ex superabū
danti & ad cautelā. i. tñ eas p̄onas: q; non sc̄m modū: sed ē
cautelam supabūdanti q; p̄ctū crebatur impo sūt, Et hęc
plus dānanda q; prior.

Alij, q; p̄sunt q; ad deū & eccliam, Sed remittēs onerat se ad
satisfactio nē p̄ illo, & hęc est absurda.

Alij, q; p̄sunt ad remissio nē p̄nię negligentē omisē. Hanc
Panor: dānans, dicit, q; ista remūerat indulgētiā. Sed meo ius
dicio, hęc nō oino ē falsa, quia vereremittūt p̄nē q; cūq; etiā
negligēt omisē, dūmō displiceat negligentia, imo remittunt
etiā non negligēt omisē atq; adhuc p̄ficiēde.

Alij, q; valeant ad relaxationē iniunctę p̄nię. dūmodo sac
cerdos qui iniūxit p̄niam p̄mittat: vt possit cōmutare p̄niam

Gij

cum remissionibus, Et hec est probatio & vera in re: nisi quod res
stringit preterea conferentis indulgentias, Verum est enim, quod iniun-
ctas poenitentias relaxant: sed non requirit consensus eius qui
iniunxit.

¶ Sexta, quam ultra istas, quinque in glossa predicta positas, Pa-
uor adducit quod profunt, put sonat verba: & quo ad deum, & quod
ad penam hic iniunctam, & hanc dicit teneri a Goff. Host: Io:
An: Et hanc ego quoque teneo, ut iacet & sonat in verbis, Sed
non sequor intelligentiam omnium, Maxime propter istud verbum: quod
ad deum: Per quod si intelligitur etiam penas a deo impositas re-
mitti: siue hic, siue in purgatorio: ultra penas ab Ecclesia vel
Canonibus iniunctas, non credo verum, nisi sub tali modera-
tione, Quia poenae purgatorii remittuntur sine preterea clauium,
per solam contritionem, Ideo, si quis perfecte fuerit contritus: credo
quod sit: quo ad deum a purgatorio absolutus, Quo ad poenas
autem huiusmodi, dico quod id nullum habet auctoritatem, ut supra satis
dictum est Con: v. Non est enim nominabilis illa poena, quae quod ad deum
remitti creditur, Ideo ego dicere, quod illud: quo ad deum, debet
intelligi, non de poenis a deo impositis, sed de eis ab ecclesia
iniunctis: ut sit sensus, Remissio illa iniunctarum poenarum ab ecclesia,
tenet etiam apud deum, quae apud ecclesiam: Eo quod deus approbet, hanc
ecclesie suae remissionem, secundum illud, Quod deum quod solueris super
terram: solutum erit & in caelis: Non ait, Quod deum quod solueris super
terram: aliud erit solutum in caelis, Sed id idem quod tu soluis, & ego
solutum habebō, Quia hoc deus vult homines subijci sacer-
doti, Quod non fieret, nisi deum approbare facta sacerdotis scirem.

Vides ergo omnia adhuc in opinionibus herere, Porro,
id quod Angelus ex suo Francisco Maronis adducit, quod indul-
gentiarum etiam valeant ad augmentum gratiae & gloriae, Non aduertit,
quod indulgentiae non sunt opera bona, sed remissiones bonorum
operum, propter aliud minus opus, Et si enim opus bonum propter quod
dantur indulgentiae sit meritorium, non tamen ideo indulgentiae sunt
meritoriae, cum opus seorsum factum non minus esset meritorium,
& forte magis, Indulgentiae vero seorsum sumptae, potius sunt
demeritoriae, quia remissiones bonorum operum. Igitur cum in
omni materia dubitatur: licitum sit unicuique disputare & oppo-
nere: & ego quoque dico, me a B. Tho: & Bona: in hac parte dis-
sentire, donec melius probentur sua, atque dissoluatur nostra, Ego enim proter
opinionem: nihil video quae probentur, nec saltem unum Canonem, cum
tot scripturas ego superius Concl: v. produxerim pro mea parte, Et
nunc ne sine Canonibus etiam loquar, ecce.

¶ Quarta ratio. Capitulo cũ ex eo: li. v. de pe. & remittit. Indulgētiarū satisfactio pœnitētiā enervatur. Hoc verbū licet ex dolore potius, q̄ ex gr̄a dicat̄. Papa, t̄m Canonistę & c. sonat̄ intelligunt. Ergo si satisfactio enervatur p̄nialis, patet, q̄ non nisi pœna Canonica remittitur. Cũ satisfactio p̄nialis sit nihil aliud, nisi tertia illa pars p̄nē ecclesiasticę & sacramētalis. Nam de satisfactioe euāgelica, nihil ad ecclesiā, vt supra.

¶ Q̄ si quis mihi obstat, Papā non negare; etiam alias pœnas enervari; Sed affirmat dicitur, nec exclusiue loquit̄, dū dicit, Satisfactio p̄nialis enervatur. R̄ndeo. proba ergo q̄ & alias relaxat, & non exclusiue loquitur, q̄ cũ nō feceris, Ego p̄bo q̄ exclusiue loquit̄ per. c. Cũ ex eo, vt supra. Vbi dicit, q̄ quęstiones elemosinarū, p̄ter id q̄ in l̄ris eorū continetur, nihil permitat̄ p̄ponere populo. Sed nihil continet̄ in vllis l̄ris Ap̄licis: p̄ter remissiones satisfactiois sacramētalis sicut ip̄e met dicit Papa. Satisfactio p̄nialis enervatur per indulgētiarū indiscretas & sup̄fluas. Immo hoc v̄bo, adhuc rigidius Papa indulgētiarū restringit, Quia si sup̄flue indulgētię, solū enervant satisfactioe sacramētalis, ergo modestę & legitimas; nec ip̄am satisfactioem p̄nalem enervāt; multo minus ceteras vllas pœnas. Sed hęc sunt non mei fori aut professionis, Viderint Canonistę.

CON: XXI.

Errant itaq̄ indulgētiarū Cōmissarij/ii/qui dicunt per Papę indulgētiarū hominē ab om̄i pœna solui & saluari,

Hanc om̄ino assero & p̄bo.

Quia saltē relinquatur pœna tertia, i. Euāgelica: imo & quinta puta Mors & egritudo; & in multis, illa om̄i maxima pœnarū, scz horror m̄driis: tremor conscientię: infirmitas fidei: pusillitas animas sp̄s; quas pœnas si cōmpas ad remissas p̄ indulgētiarū: sicut si rem cū vmbra compares, erit compatio. Sed nec mens Papę est; vt tam friuole & impune soluentur; vt patet ex. c. Cũ ex eo.

¶ Q̄ si dixerint, nec nos dicimus has pœnas tolli per indulgētiarū. R̄ndeo. Cur ergo populum non instruis, de cognitione pœnarū: quas remittis. Sed oīn̄ oēs remitti clamas, quas cūq̄ p̄ peccatis suis luere deberet: corā deo & ecclesiā: Quō populo per seip̄m intelliget, q̄ tā obscure & large loqueris?